

Kuokkalan torialueen yleissuunnitelman nähtäville asettaminen

Kaupunkirakennepalvelut kaupunkisuunnittelu on teettänyt Kuokkalan torialueen, Tahkonkaaren yleissuunnitelman. Suunnitelman on toteuttanut Ramboll Finland Oy. Yleissuunnitelma on tehty kaupunkisuunnittelun vetoisesti, työryhmäohjauksella. Yleissuunnitelma on siirtymässä rakennussuunnitteluun Kadut ja puistot, viheralueet, teetetäväksi.

Lähtötilanne

Kuokkalan torialue sijaitsee Jyväskylässä Jyväsjärven eteläpuolella Kuokkalan kaupunginosassa.

Torialueen ympäristöön on suunniteltu uutta puurakentamista. Torin itäpuolelle rakentuu Kalon-kortteli, jossa suurin osa asumisesta on kohdennettu ikääntyneille (vuokra-asumista ja muistiystävällistä asumista). Lisäksi Kalonin tontille rakentuvaan torinpuoleiseen rakennusmassaan tulee seurakunnan tiloja. Nykyinen terveyskeskuksen tontti tulee myös jatkossa rakentumaan asuinkäyttöön.

Kuokkalan tori on julkinen aukio Jyväskylässä. Aukiota ympäröivät asuin-, liike- ja kulttuurirakennukset, joista merkittävimmät ovat Kuokkalan kirkko sekä Kuokkalan ostoskeskus. Alueen ympäristössä sijaitsee myös useita palveluita, kuten apteekki.

Kuokkalan torilla on vahva olemassa oleva identiteetti. Identiteetti muodostuu alueen monivärisistä pintamateriaaleista ja ympäröivän rakennuskannan arkkitehtuurista. Aukion pintamateriaalit, siisteys, toiminnot, katuvihreä ja tilallisuus kuitenkin vaativat ehostusta, sillä alue toimii nykyiseltään lähes vain läpikulkupaikkana ja nuorison kokoontumiskohteena.

Aukio on pääosin betonikiveystä, ja sen reunoilla on joitakin nurmialueita ja istutusalueita. Aluetta reunustavat myös useat puut. Alueen keskellä kellotapulin vieressä kasvaa hieno suurehko douglaskuusi. Osa torin katupuista ei ole menestynyt alueella ja ovat jääneet pienkasvuisiksi, rajallisen kasvutilan takia. Puista osa sijaitsee liikekiinteistöjen tonteilla.

Aukion keskellä on vanha kaivo ja sen vieressä pieni kiveykseen avattu petankkikenttä, jotka toimivat torin keskipisteenä ja ihmisten kokoontumispaikkana. Toritoimintaa alueella ei juuri-kaan ole viime aikoina ollut.

Toinen merkittävä kokoontumispaikka suunnittelualueella on Lukkarinpuisto. Lukkarinpuisto sijaitsee Kuokkalan torin eteläpään jatkeena, erottaen aukion Pohjanlahdentiestä. Puistossa on oleskelun paikkoja sekä leikkipaikka, mutta se on jokseenkin jäsentymätön ja varjainen, minkä vuoksi se ei kutsu pysähtymään.

Suunnittelutavoitteet

Tämän hankkeen tavoitteena on ollut kohentaa Kuokkalan torialueen laatutasoa, monipuolistaa sen toiminnallisuutta ja uudistaa tilallisuutta ja yleisilmettä niin, että aukiosta, puistosta ja uudesta korttelista muodostuu houkutteleva ja viihtyisä kokonaisuus.

**Kaupunkirakennepalvelut
Kadut ja puistot**

Suunnittelussa on pyritty säästämään mahdollisimman paljon nykyisiä rakenteita.

Työn päätavoitteena on ollut myös pilotoida ikäystävällisen ympäristön suunnittelua ja toteuttamista Kuokkalan torialueella. Tässä yleissuunnitelmassa on huomioitu erityisesti seniorit ja lapset ja ikänäkökulmaa on pyritty tuomaan alueen konseptiin, materiaali- ja kasvillisuusvalintoihin sekä toiminnallisuuteen. Ikäystävällisyysnäkökulman periaatteita on selvitetty mm. MONIA-hankkeen tulosten kautta. MONIA –hanke on Aalto –yliopiston arkkitehtuurin laitoksen SOTERA tutkimusryhmän vetämä hanke (2021-2022), jonka tavoitteena oli kehittää monimuotoista integroitua asumista muistisairaille.

Ikääntyvän väestön ”Kalonin” asuinkorttelin rakentuessa kirkon eteläpuolelle, alueen kehittäminen erityisesti ikäystävällisyyden näkökulmasta on tärkeää, sillä alue ei nykyisellään vastaa ikääntyneiden tarpeisiin ja voi aiheuttaa myös turvattomuuden tunteita. Alueen lähistöllä sijaitsee lisäksi koulu ja päiväkotiki, minkä vuoksi alueen suunnittelussa keskiöön valittiin ikääntyvän väestön lisäksi myös lapset ja nuoret.

Suunnitteluratkaisut**Opastus**

Reittielementit, kuten Kalonin korttelilta palveluille johtava värikäs jalankulun raita ja selkeät opasteet helpottavat alueella orientoitumista ja navigointia. Opasteissa on merkittynä suunnat ja etäisyydet palveluille, kuten ostarille, apteekille, kirkolle ja julkisen liikenteen pysäkeille selkein tekstein ja symbolein. Jalankulun raidalla ohjataan myös kiertävä reitti alueen keskiössä sijaitsevan omenapuulehdon ympäri, jolla tuetaan liikuntarajoitteisten ulkoilua ja liikuttamista. Alueen opasteissa esitetään reitin pituus.

Opastus toteutetaan modernisoituun kylämäiseen viitoitustyyliin.

Esteettömyys

Esteettömyyden näkökulmasta huomioidaan reitistöverkoston toimivuus, riittävät pysähtymisen paikat reittien varrella (enintään noin 50 metrin välein), alueen kaupunkikuvallinen selkeys (suorien avointen näkymälinjojen säilyttäminen ja selkeiden näkymäpäätteiden luominen) sekä riittävä opastus reittien varrella.

Alueen nykyinen kiveys korjataan mahdollisimman tasaiseksi ja yli puolen sentin kuopat täytetään.

Kasvillisuus

Kasvillisuusvalinnoissa on suosittu kognitiivista toimintaa edistäviä ja aisteja stimuloivia toimintoja, kuten kosketeltavia ja näkö-, haju-, maku- ja kuuloaisteja herätteleviä kasvilajeja. Tämytyypiset ominaisuudet auttavat aktivoimaan muistin tai kognitiivisten ominaisuuksien heikkenemisestä kärsivien ihmisten mieltä ja lisäävät ympäristön käytettävyyden miellyttävyyttä ja tuttuuden tunnetta.

Alueelle lisätään eri vuodenaikoina kukkivia lajeja, heiniä, syötäviä perinnepuutarhakasvilajeja, mielenkiintoa herättäviä eksoottisempia lajeja, tuulessa havisevia lehtipuita ja pensaita, eläinlajeja ja hyönteisiä puoleensa vetäviä kasvilajeja sekä pintamateriaaleiltaan, tuoksuiltaan ja väreiltään vaihtelevia lajeja.

**Kaupunkirakennepalvelut
Kadut ja puistot****Toiminnot**

Kasvilajien yhteyteen asennetaan lajitietokylttejä, jotka auttavat vierailijoita tutustumaan alueen erilaisiin kasveihin.

Aukiolle kunnostetaan myös petankkikenttä, jossa voidaan pelata petankin lisäksi useita erilaisia pelejä, kuten mölkkyä.

Kentän viereinen kaivo kunnostetaan ja uusitaan alueen keskeiseksi kokoontumispaikaksi ja historiallisen kiinnostavuuden lähteeksi. Kaivoon asennetaan uutta tekniikkaa.

Aukiolle sijoittuu lisäksi esiintymispaikkavaraus, tilavaraukset torimyyntipaikoille sekä yhteiskäyttöisille myyntipöydille ja penkit.

Leikkisän ja vuorovaikutteisen ilmapiirin lisäämiseksi aukion kiveykseen tulee maalauksia, kuten ruutuhyppelyruutuja Fidecol-pinnalla, jotka tarjoavat mahdollisuuksia fyysiseen toimintaan ja hauskanpitoon.

Lukkaripuistoon sijoittuu kunnostettu lenkkikenttä lisätyillä oleskelupaikoilla (puistokeinu, pöytäryhmät ja pergola), jotka tarjoavat mahdollisuuksia kaikenikäisille lapsille ja aikuisille leikkimiseen, liikuntaan ja oleskeluun. Puistossa on myös avoin nurmialue, joissa voidaan harrastaa urheilua, kuten pallopelejä ja puistojumppaa.

Ikäihmisille puisto tarjoaa myös mahdollisuuden vapaaehtoiseen ulkotilojen hoitoon. Puistoon on mahdollista toteuttaa linnunpönttöjä ja hyönteishotelleja yhteistyöprojektina paikallisten toimijoiden, kuten Kuokkalan koulun, kanssa.

Oleskelupaikat

Oleskelupaikat on sijoitettu alueella siten, siten että niistä on suurimmasta osasta suora näköyhteys seuraavalle oleskelupaikalle. Paikkojen sijoittelussa on huomioitu myös näköyhteydet toiminnan paikkoihin ja vaihteleviin ilmansuuntiin niiden miellyttävyyden ja virikkeisyyden lisäämiseksi.

Oleskelualueiden kalusteet (penkit, pergolat, pihakeinut, pöytä- ja penkkiyhdistelmät) on upotettu reitistön kapeimmissa kohdissa kulkuväylien ulkopuolelle törmäysten estämiseksi sekä talviylläpidon helpottamiseksi. Oleskelun paikoissa suositaan puisia materiaaleja niiden käyttömiellyttävyyden lisäämiseksi.

Kalonin korttelin viereisiä oleskelupaikkoja korostetaan niiden edessä olevalla erikoiskiveyksellä, joiden ladonta toteutetaan alueen olemassa olevista kivistä. Näihin oleskelupaikkoihin valitaan kalusteet korkeammalla istumiskorkeudella sekä selkä- että käsinojilla.

Pyöräliikenne

Torialue on pyöräliikenteeltään rauhallinen. Pyöräliikenne on vilkkaampaa suunnittelualueen ulkopuolella Polttolinjalla ja Pohjanlahdentiellä. Alueen palveluille kuitenkin kuljetaan pyöräillen. Pyöräliikennettä jalankulun raidalla voidaan tarvittaessa pyrkiä estämään kieltomerkein ja pyöräliikenteen hidastein.

Pyöräliikenteen opastusta voidaan myös tarvittaessa lisätä rajallisten näkymien kohtiin, kuten Siepparinkujan risteykseen. Torin pohjoisosaan, ostoskeskuksen sisäänkäynnin

**Kaupunkirakennepalvelut
Kadut ja puistot**

läheisyyteen, sijoitetaan kolmekymmentä pyöräpysäköinnille tarkoitettua, runkolukittavaa ja kiveykseen kiinnitettävää telinettä.

Maamerkit

Alueen yleissuunnitelmassa on huomioitu torin identiteetin vahvistaminen, joka on tärkeä näkökohta luotaessa ikäystävällistä ympäristöä, sillä se voi auttaa luomaan alueen asukkaille ympäristön tuttuuden tuntua ja lisätä yhteenkuuluvuuden tunnetta muistin tai kognitiivisten kykyjen heikkenemisestä kärsiville.

Identiteettiä kehitetään tuomalla esille alueen näkyvää paikallista perintöä valaistuksella, kuten kulttuuriarvoiltaan merkittäviä rakennuksia tai kunnostamalla ja rakentamalla alueelle pieniä maamerkkejä (torialueen kaivo, kukkiva omenapuulehto ja yhteisön alueelle tekemä värikäs taide). Alueen kiveykseen toteutettavaa värikästä kulkua ohjaavaa raitaa voidaan myös pitää maamerkinä.

Kaivon merkitystä maamerkinä korostetaan äänimajakalla, jotta myös näkövammaisille henkilöille on alueella selkeä orientoitumispiste. Näkyvän paikallisen perinnön sisällyttäminen auttaa luomaan yhteyden menneisyyteen ja tarjoaa virikkeitä kaiken ikäisille.

Kuivatus

Kuivatuksen periaatteet pysyvät edeltävän yleissuunnitelman mukaisena.

Suunnittelualueen aukiolla hulevedet johdetaan istutusalueille. Reunatuet asennetaan samaan tasoon kiveykseen nähden. Kasvit auttavat suodattamaan ja puhdistamaan pintavesiä vähentäen paikallisiin vesistöihin pääsevien saasteiden ja epäpuhtauksien määrää.

Lukkaripuistossa hulevedet johdetaan kaivoihin ja viheralueille, josta osa pintavalunnasta imeytyy maaperään ja kasveihin.

Valaistus

Valaistuksen pääperiaatteet pysyvät samana edeltävän yleissuunnitelman mukaisena, mutta pylväsvalaisimia on lisätty opastusraidan vierelle parantamaan erityisesti ikänäkökulmasta alueen kokonaisvalaistusta. Valaistuksella korostetaan alueen maamerkkejä (kuten kaivoa) ja kasvillisuutta lämpimillä värisävyillä. Valaistuksessa on huomioitu reitistön riittävä valaistus.

Investointivaraus

Suunnitelman mukaisten ratkaisujen toteuttamiseen on investointivaraus alustavasti esitetty vuodelle 2024. Investointivaraus on 200 000 euroa.

Kustannusarvio yleissuunnitelman mukaisille ratkaisuille on arvioitu olevan noin 300 000 €.

Kustannustaso tarkentuu rakennussuunnitteluvaiheessa.

Nähtäville asettaminen

Suunnitelmat asetetaan julkisesti nähtäville Rakentajantalon palvelupiste Hannikaiseen os. Hannikaisenkatu 17, I-kerros 3.-17.10.2023 väliseksi ajaksi. Ehdotusta vastaan mahdollisesti tehtävät kirjalliset muistutukset on osoitettava kaupunkirakennelautakunnalle ja toimitettava Jyväskylän kaupungin kirjaamoon os. PL 193, 40101 Jyväskylä (käyntiosoite Vapaudenkatu 32) tai sähköpostitse osoitteella kirjaamo@jyvaskyla.fi viimeistään 17.10.2023 klo 15.00 mennessä.